

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey method) ที่เน้นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้เข้ารับการฝึกอบรมภาคธุรกิจ เอกชน และกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการพัฒนาทักษะอาชีพใน โครงการอบรมผู้เชี่ยวชาญด้านความงามและสุขภาพ จังหวัดเชียงราย การได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าวข้างต้นนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการต่างๆ ได้แก่ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participation observation) และ ไม่มีส่วนร่วม ตลอดจนการศึกษาแหล่งข้อมูลเอกสารอื่นๆ การวิจัยครั้งนี้ ตัวผู้วิจัยก็ถือว่าเป็นเครื่องมือวิจัยที่สำคัญเนื่องจากผู้วิจัยได้เข้ามีส่วนร่วมและสัมผัสกับกิจกรรมของ โครงการในพื้นที่ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 1 เดือน ดังมีรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยมี 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ประชาชนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ประชาชนที่เข้าร่วม โครงการอบรมผู้เชี่ยวชาญด้านความงามและสุขภาพในจังหวัดเชียงราย จำนวน 78 คน

2. ผู้บริหารระดับสูงและคณะทำงานของภาคธุรกิจเอกชน

ผู้บริหารระดับสูงและคณะทำงานของภาคธุรกิจเอกชน ที่มีส่วนร่วมใน โครงการอบรมผู้เชี่ยวชาญด้านความงามและสุขภาพ ในจังหวัดเชียงราย 1 บริษัท จำนวน 9 คน

3. เจ้าหน้าที่ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอบรมอาชีพสตรีจังหวัดเชียงราย

เจ้าหน้าที่ของศูนย์สงเคราะห์และฝึกอบรมอาชีพสตรีจังหวัดเชียงราย ที่รับผิดชอบประสานงานในโครงการอบรมผู้เชิ้ชวชาญด้านความงามและสุขภาพ ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 4 คน รวมทั้งหมด 91 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเพื่อใช้สำหรับสอบถามประชาชนผู้เข้ารับการฝึกอบรม ภาคธุรกิจ เอกชน และ เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในโครงการ อบรมผู้เชิ้ชวชาญด้านความงามและสุขภาพ เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในโครงการอบรมผู้เชิ้ชวชาญด้านความงามและสุขภาพ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งได้เป็น ดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับประชาชนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามแบบปิด (close-ended questions) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา แหล่งข้อมูลในการรับรู้ข่าวสารของ โครงการฯ และเหตุผลในการตัดสินใจเข้าร่วม โครงการฯ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในโครงการฯ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าตอบ (likert scale question) แบ่งเป็น 4 หมวด คือ ด้านการสำรวจปัญหา ด้านการวางแผนในการดำเนินการ ด้านการปฏิบัติการ และด้านการประเมินผล จำนวน 15 ข้อ ซึ่งเป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (interval scale) โดยให้ผู้ตอบเลือก ตอบว่าได้เข้ามามีส่วนร่วมใน โครงการอบรมผู้เชิ้ชวชาญด้านความงามและสุขภาพมากน้อยเพียงใด โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายความว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายความว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมมาก
3	หมายความว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายความว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1	หมายความว่า	ไม่มีส่วนร่วม

2. แบบสอบถามสำหรับภาคธุรกิจเอกชน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามแบบปิด (close-ended questions) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในโครงการฯ บทบาทในโครงการฯ และเหตุผลในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในโครงการฯ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าตอบ (likert scale question) แบ่งเป็น 4 หมวด คือ ด้านการสำรวจปัญหา ด้านการวางแผนในการดำเนินการ ด้านการปฏิบัติการ และด้านการประเมินผล จำนวน 16 ข้อ ซึ่งเป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (interval scale) โดยให้ผู้ตอบเลือก ตอบว่าได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการอบรมผู้เชี่ยวชาญด้านความงามและสุขภาพมากน้อยเพียงใด โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายความว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายความว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมมาก
3	หมายความว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายความว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1	หมายความว่า	ไม่มีส่วนร่วม

3. แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอาชีพสตรี จังหวัดเชียงราย ในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามแบบปิด (close-ended questions) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในโครงการฯ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโครงการฯ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในโครงการฯ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าตอบ (likert scale question) แบ่งเป็น 4 หมวด คือ ด้านการสำรวจปัญหา ด้านการวางแผนในการดำเนินการ ด้านการปฏิบัติการ และด้านการประเมินผล จำนวน 16 ข้อ ซึ่งเป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (interval scale) โดยให้ผู้ตอบเลือก ตอบว่าได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการอบรมผู้เชี่ยวชาญด้านความงามและสุขภาพมากน้อยเพียงใด โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายความว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายความว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมมาก
3	หมายความว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายความว่า	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย

1. หมายความว่า ไม่มีส่วนร่วม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 เดือน คือตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2549 ถึง วันที่ 15 ตุลาคม 2549

1. วิธีการสร้างเครื่องมือ

- 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 จัดทำเครื่องมือฉบับร่าง
- 1.3 ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้
- 1.4 แก้ไขแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ
- 1.5 แก้ไขแล้วนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของ

2.1 ประชาชนและภาคธุรกิจเอกชน กำหนดเกณฑ์ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วม		ค่าคะแนน
การมีส่วนร่วมทุกครั้ง	เท่ากับ	5 คะแนน
การมีส่วนร่วมแทบทุกครั้ง	เท่ากับ	4 คะแนน
การมีส่วนร่วมเป็นส่วนมาก	เท่ากับ	3 คะแนน
การมีส่วนร่วมเพียงบางครั้ง	เท่ากับ	2 คะแนน
ไม่มีส่วนร่วม	เท่ากับ	1 คะแนน

2.2 ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีจังหวัดเชียงราย กำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ ผู้บริหารและคณะทำงานของภาคธุรกิจเอกชน ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนำเสนอในรูปแบบบรรยาย

3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้การหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อและสรุปรวมในแต่ละด้าน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยรายชื่อ และรายด้าน โดยรวม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	ไม่มีส่วนร่วม

4. นำข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะอาชีพของประชาชน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา การรู้จักโครงการฯ และเหตุผลในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) และเอฟ (F - test) ทดสอบความแตกต่างที่ระดับความนัยสำคัญ 0.05

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ดังนี้

1.1 ค่าสถิติร้อยละ (percentage) ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2547, หน้า 75)

$$P = \frac{f}{n} (100)$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละหรือ % (percentage)
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมดหรือจำนวนประชากร

1.2 ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) ใช้สูตร (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548, หน้า 48)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้สูตร (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548, หน้า 38)

$$SD = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.4 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรแต่ละตัวใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม เพื่อทดสอบความแปรปรวนของประชากรกลุ่ม 1 (σ_1^2) และกลุ่มที่ 2 (σ_2^2) (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2541, หน้า 165)

ถ้าพบว่า $(\sigma_1^2) = (\sigma_2^2)$ ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t - Distribution
	\bar{X}_1, \bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	S^2_1, S^2_2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

1.5 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรแต่ละตัว ที่มีกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม (ตามตัวแปร ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้) โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์, 2541, หน้า 83-84)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ	F	แทนค่า	สถิติ ที่ใช้พิจารณา F- distribution
	MS_B	แทนค่า	Mean Squares ระหว่างกลุ่ม (Mean Square Between Groups)
	MS_W	แทนค่า	Mean Squares ภายในกลุ่ม (Mean Square within Groups)